

EK
bb betű-
Allat-
sek díja
lej, elő-

N vágott
rnak való
kapható,
ott illa-
nél 125 lej
t hus 140
szerezhető
nál, Cluj,
2012

atónó, aki
cia nyelv-
birja, vál-
korrepet-
st és li-
kiadóban.
2050

űnő ebéd-
aron kap-
lótan.

családból
ak felv-
kmába —
Schäch-
ai.

hallgató,
okban és
rtas, meg-
st keres.

ZET

sora

cala éne-

erc emlé-
gjelentő-
melynek
magyar
russal és
beveze-
enker a
magyar

n, Tolnay

ás Hugó
m közre-
tegu zere-
zető elő-
letészünet-

Uj
Cluj
bb bevá-
ességek.

i
3.

Szerkesztőség és ki-
adóhivatal:

Kolozsvár, St. Baron
Egy. (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal:
377, 328 és 1047

asetter Róbert

APRIST
r 2. II. 8.

ny árú ára pályázva-
Közzétételben —

KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 105
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 10
Az előfizetési ára „Föld”
címmű folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejfel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — 40 —
Egy szám — — — —

1935 november 24 Szerda

Kolozsvár • II. évfolyam • 219. szám

5687 Kiszlév '8

A lángban álló „zöld sziget”

Négy éve annak, hogy hosszú és véres küzdelmek után Anglia végre elismerte Irorszag függetlenségét. Azóta Irorszagról kevés híre hallottunk, valószínűleg azért, mert az erre az országra vonatkozó hírek az angol sajtó és hírszolgálat retorikáján mennek keresztül, amelyek érdeke, hogy minden, a birodalom érdekeit veszélyeztető nyugtalanítást megsűrve és megféltatva adjon tudásra a világunk. A négy évi lázszöveg nyugalm alatt azonban tovább izzott az a parázs, amely ezt a földet annyiszor pyújtotta lángra, annyiszor dulta fel, hogy története tulajdonképpen nem is más, mint tragikus küzdelmek és véres elbukások története.

Maguk az angol történészek mondják Irorszagról, hogy története vérrel és könnyel van írva. Egy angol államférfi, névszerint Green, Irorszagról szólva, azt a jellemző és őszinte kijelentést tette, hogy egy ilyen angol sem tekihatat vissza szegénykezésre nélkül a brutális átoknak és kegyetlenségeknek ama láncolatára, amellyel ezt a népet négy évszázadon keresztül az angol uralom illette. Amióta II. Henrik angol király először hajította fenhatóság alá az ir népet, azóta ezen a szigeten meg nem szűnt az üldözés. Mintha az ir nemzetségek csak azért születtek volna, hogy a forradalmi mozgalmakban pusztuljanak el, a szabadságra való küzdelemben áldoztak fel életüket, hol gályarabságon, hol rabizás alatt, hol pedig földöntúli nyomorúságban. Ez a maroknyi nép, melynek ahasvéri sorsa legteljebb annyiban különbözik a zsidóságétól, hogy szervezést és nyomonlátást saját földjén viselte el, hősiességgel a legerősebb szhepszist is elhalványítja a nemzeti küzdelmének tisztelgő emléktárába, akik szemében is, akik egyébként a nacionalista megmozdulásokkal szemben bizonyos idegenkedéssel viselkednek.

Még mindenkinek emlékezetében él a négy év előtti „Sinn-Feld” mozgalom, melynek hőse: De Valera börtönben fejezte be életét s melynek az volt a célja, hogy Irorszagot teljes mértékben és minden vonatkozásban függetlenítse az angol uralomtól és mint önálló köztársaságot ismertesse el a világ színe előtt. De Valera hősi küzdelme nem járt teljes sikerrel, de amit hősiesség önfeláldozása mégis kivívott, nagy és becsületos eredményzamba ment. Az angol kormány 1922 januárjában törvényesen volt kénytelen elismerni Irorszag függetlenségét, azaz a kikötéssel, hogy Irorszag függetlensége mellett is megmarad az angol királyság jogára alatt, mint a brit világbirodalom szerves része.

Más nép talán megalgadott volna ennnyivel s a kivívott keretek között igyekezett volna biztosítani kulturális és gazdasági fejlődését. Erre Irorszagnak főttébb nagy szükség is lett volna, mert hiszen az évszázados elnyomatás alatt az ir nép nagyrésze csaknem teljesen elfelejtette nemzeti nyelvét és népi hajlamait, fajli egyéniségét angol kulturában volt kénytelen kiélni. Annál csodálatosabb, hogy ennek ellenére nemzeti öntudata egy percse sem halványodott el s a gyűlölet, mely nem csak romboló, de igen gyakran alkotó energiák forrása is, mindig elegendő erőt adott neki arra, hogy küzdelmeit közműszakadály tovább folytassa s tul szenvedésen, elbukáson s emberföldtől szenvedéseken: legyen nemzeti elhivatottságában és ujjászedésében.

A sok szenvedés, a sok kegyetlenség azonban érzéketlenné tette ez a népet a lassu és fokozatos fejlődés gondolatával szemben. Ez magyarázza meg, hogy kivívott függetlenségét nem kompromisszumokra használta fel, nem a lerombolt népi keretek kitöltésére, nem gazda-

sági és kulturális megerősödése eszhozának fokozására, hanem a négy év alatt még rendelkezésre álló időt — mintegy a gyűlölet feszült ségétől úzva — lázasan és mámoros önkívületben újabb forradalmi megmozdulások előkészítésére használta fel. A józan megfontoltság szeszögtől nézve ezt az újabb megmozdulást, kétségtelenül arra s megállapításra kell jutnunk, hogy az ir köztársasági mozgalom újabb fellángolása eszetett és nem indokolt még abban az esetben sem, ha teljes dí dakra viszi az ir köztársaság zászlóját.

A józanság azonban ritkán szokotta szabadságmozgalomnak ismertetőjels lenni. Az elvakultság gyakran az öszlönök tisztánlátása, a fanatizmus néha az alkotó energiák foglalatja. A páratlanul nagy és sok szerveződés, melyben az ir népnek része volt, megtanította ezt a népet arra, hogy csak a vakmerőség és elszántság vezethet céljai diadalához. Ebből a szemzögtől nézve, ez az újabb forradalmi megmozdulás egyszerre érthetővé válik, annak ellenére, hogy már meglévő eredményeket tesz kockára s nagyon könnyen szemben találhatja magát az angol célindatosság és szívósság mindeneiken győzedelmeskedő erőjével.

Bármiként forduljon is a kocka, az letagadhatatlan, hogy a népek szimpátiája ezuttal eszorbitalanul fordul az ir szabadságmozgalom felé. Egy maroknyi nép tal itt szemben egy gazdasági világbirodalommal, mely történelmi józanságát, gyarmatosító politikájának hajlékonyágát Irorszaggal szemben mindig elvesztette s olyan exzesszusokra ragadtatta magát, mely örök megcsufolása a nemzetek örendelkezési jogának. Irorszagban és Irorszagon keresztül egy kegyetlen történelmi mult áll bosszút Anglián, az angol konzervatív politikának esőkönyvossége, mely mereven elzárkózott annak idején a legkisebb konzessziótól is, amelyet Gladstone és más kiváló angol államférfiak a mult század nyolcvanas éveiben akartak juttatni az ir népnek.

Ez a esőkönyvossége a mai ir radikálisus tulajdonképeni erdője. Ez magyarázza meg, hogy ez az elapjában véve konzervatív és fokozottan katolikus érzelmű nép miért reagálódik olyan hevességgel a köztársasági államformához s miért szimpatizál a francia forradalom óta mindig a forradalmi eszmeáramlatokkal. Élénk szelleme, heves fantáziája, melyet alkáfűtött a sok elviselt igazsátlanság, képtelenség tette a megalkuvásra s megértésre általában mindezzel szemben, ami az angol purifikálmusre, a túlzott angol merkantilis szellemre és nehézségre emlékezteti. Az angolokkal szembeni antiáziája és kegyetlen gyűlöletük egyik legjellemzőbb vonása Bernhard Shaw művésztának is, aki tudvalóleg nem angol, hanem ir. Oscar Wilde egyéni tragikumát is érthetőbbé teszi az a tény, hogy nem volt angol származásu s szabadabb szelleme, élénkebb fantáziája nem bírta elviselni az angol képmutatást, a szabadságnak jön bulli értelmezését.

Mindezen öszlönös ellenszenveken kívül egy otromog gazdasági motívum is hozzájárul az ir-angol ellentét fokozásához. Négy évszázadon keresztül az angol bárók és grófok szisztematikusán tették tönkre anyagilag az irakat. Egyidőben az angolok az ir marha és gyapot bevitelét Angliába egyszerűen eltiltották, sőt megtörtént az is, hogy az ir földesurakat és bérloket egyszerűen elkergették birtoksikról, egy-

Ingyen olvasta Erdély legjobban szerkesztett napilapját, ha kivágja az UJ KELET szelvényét és vágáról vele.

DUNKY KATÓ táncitanárnó

Tanít minden divatos táncot. Különra bármikor. Öszállított colonekat háznál is vállal. Mensendick-Madszar torna hölgyeknek, rhytmikus torna gyermekeknek. Magántáncokat tanít.
Egyetem-u'ca 3. III. 2. Liff.

házfőket eltoloncolták s törvényben mondották ki, hogy ir ember nem rendelkezhet szabadon vagyonával.

Az egyén kiengesztelődhet és felejthet, de a faji öszesség emlékezete soha sem kopik el: a népek nem felejtnek. A ma is szegény ir nép a gazdaságilag erős Angliában nemcsak fajli elnyomóját, hanem gazdasági kizsákmányolóját is látja s egyedül a köztársasági mozgalom diadalában látja annak lehetőségét, hogy teljesen elszakadva a brit birodalomtól, nemzeti természet és iparának fejlődését teljes mértékben és minden gátlás nélkül biztosíthassa. Hogy ez a küzdelem melyik fél javára fog eldőlni, erre vonatkozólag könnyelműség volna jóslásokba bocsátkozni. Egy bizonyos: az angol uralkodóosztályok minden erejüket fel fogják használni arra, hogy az ir köztársasági mozgalmat vérbe fojtsák, hiszen ennek diadalmaszkodása Irorszagban fekvő tekintélyes birtokaik teljes elkobzására vezetne.

Ezenfelül az angol ipar áruinak jórészét a még mindig primitív ipari fejlettséggel rendelkező Irorszagban helyezi el s amennyiben az ir köztársasági, illetőleg elszakadási mozgalom teljes diadallal járna, úgy az iparcikkeinek elhelyezését nagyon megnehezítené a „zöld szigeten.”

Mindez azonban cseppet sem fogja csökkenteni az ir következetességet és kihamvadhatatlannak látszó forradalmi elszántságot. Ez a nép minden más európai népet felülmulva, ebben tett bizonyosságot amellet, hogy szabadsága egyenlő értékű szemében az élettel s inkább meghal, elpusztul, semmint megadja magát.

Csak

Laptársunk megint felcsopott zsidó orakulumnak. Pedig szörnyű pechje van az ilyen orakulum-szerű megnyilatkozásokkal, mert mindig két balkézrel nyul bele a problémába. Eddig utok-utfélen azt hirdette, hogy Erdélyben vannak cionisták és nem cionisták. A cionisták hazaszerülők és arról lehet megismerni őket, hogy a Zsidó Nemzeti Szövetség kebelébe tartoznak, míg a nemcionisták komoly és következetes férfiak és arról nevezestek, hogy a magyar pártba vannak tömörülve. Ezt az állítását laptársunk annyiszor hangoztatia, hogy bizony majdnem mi is elhittük. Mára azonban nagyot fordult a világ. A községi választások alkalmából Kolozsvár zsidósága elhatározta, hogy egyégesen vonul fel és ezért reaktiválta a zsidó választási blokkot, amelyben meg is szervezte Kolozsvár valamennyi zsidó frakcióját. Laptársunk örökös külváramlása tehát ezuttal hoppon maradt. Noza elővelte megint két balkézét és ma a következő értelmezést találta, fel olvassanak: „Nem igaz, hogy a zsidó választási blokkban minden zsidó benne van mert abban csak a cionisták és a nem cionisták foglalnak helyet”. Csak — írja laptársunk, mert máttól kezdve neki a cionisták és a nem-cionisták is együttvéve „csak”. Holott, ha csak a cionisták és a nemcionisták vannak benn a blokkban, akkor ki maradhatott ki? Azt hiszik, hogy csak t. laptársunk maradt ki.

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGADJÁK EL

Ez a szelvény érvényes dec. 28-ig

Ferenc József halálának tizedik évfordulójára

Tíz éve, hogy örökre lecsukta szeméit egy öreg ur, aki soha aggastyán nem volt. 1921. november 21-én a világháború legviharzóbb, legvéresebb napjaiban távozott el az élők sorából, a császár. Nagy területek, sok néptörzs, nagyon is ellentétes politikai és érdekkülönbségek fölött uralkodott mérséklettel, szigorral és azzal a hivatalnoki pedantériával, amely fölött nem lehet gunyolódni, mert mögötte nemcsak a közeleljárás pontossága rejtett, hanem az uralkodói hivatás teljes átérzése. Még közel vagyunk időben ahhoz, hogy Ferenc Józsefről átfogó ítéletet lehessen mondani, de annyi bizonyos, hogy ez az uralkodó tízenyolc éves korától fogva, amióta a kormányzás jogát a gondviselés kezébe adta, késő hajtott koráig mindig korrekt ur volt, aki az igazságtérvés őrzőjének vallotta magát nem ugyan nagyhatáru frázisokban, hanem olyan cselekedetekben, amelyek bebiztosították ezt a tulajdonságát.

A zsidókkal szemben nem mutatott semmiféle kivételesen kedvező hajlamosságot. Miért is mutatott volna? Környezete javarésben papi-nevelésű emberekből állott, akik soha egy pillanatra nem voltak hajlandók befolyásolni ilyen irányban. Bámulatramétkő volt az a máhacságig menő következetessége, amivel ragaszkodott a jogrendhez.

Egy zsidóvallású tiszt nem sokkal a császár halála előtt előremenetelét ment megköszönni a háború alatt.

— Kivánom — mondotta az uralkodó a zsidó tisztnek — hogy újabb kitüntetései megköszönésére legközelebb megint találkozzunk.

— Felség, erre nincs sok kilátásom — adta vissza a kitüntetést és előbbrejutott zsidó tiszt — szomorú magatartással. Nem születtem kedvező vallási körülmények között!

Ferenc József császár tudta, hogy mire céloz a tiszt. Arra a féktelen, arra a romboló, arra a gonosz vakond-munkára, amit már a háború elején kezdtek és elég eredménnyel a fronton és a front mögött a zsidók ellen. Nem volt a kedve szerint való ez az új kurzus, de nem is dolgozott nagyobb eréllyel ellene. Az antiszemitizmus körül az volt az álláspontja, ami Tisza Kálmának a tiszta eszlári pör idejében, hogy amíg olyan méreteket nem ölt az antiszemitizmus, hogy az az állam érdekeit és a jogrendet veszélyeztetné, addig nem kell beavatkozni, jobb ha a kelevény természetesen uton visszafejlődik.

Es a császár e jellemző szavakkal válaszolt a zsidónak.

— Amíg én itt vagyok, addig önnek van kilátása. Ha én meghaltam, bizony akkor isten tudja...

Es a császár nem fejezte be mondatát.

Jó sajtó volt.

Amikor meghalt, az antiszemitizmus gyehennés tüze magásra lobbant, az új fiatal császár már nemcsak a monarchia első hivatalnokának tekintette magát, hanem imperátornak. Lényegében pedig eszköze volt reakciós udvaroncoknak és így vált lehetővé nemcsak az antiszemitizmus térhódítása, hanem nem utolsó sorban a monarchia összeomlása.

Új történelmi alakulások követték Ferenc József halálát. A történelmíró nem tudná ma még lemérni jelentőségét ama időnek, amikor Ferenc József uralkodása adott a monarchiának és ezen át egész világon uralkodó volt liberális-musnak, de egy bizonyos: amint ember, mint egész férfi előtt ma is haló poraiban meg kell hajtani a tisztelet zászlóját.

Amikor a nagógánokban szelvényes könyörgés két mondatunk életéért és jólétéért, azt bensőségesen tettük, mert következettségével és uralkodói elveinek következettségével olyan uralkodó atmoszférát tudott teremteni a közügyek és igazságszolgáltatás minden vonatkozásában, amely lehetővé tette a zsidóság méltó gazdasági és kulturális elhelyezkedését. Ez a kultúra bizonyos területeken ugyan nem került az eszméiségnek arra a vonalára, amelyet sorsa és lelke kijelölt a zsidó nép számára, de erről nem tehet az az uralkodói rendszer, amit Ferenc József a maga számára kijelölt és amit az állam minden tisztviselője számára kötelezővé tett. Az asszimiláció a magunk hibája volt. Mi magunk tenyésztettük csúfá politikai elgondolások alapján: a császár ezt nem követte föl. Ferenc József tekintetben Nagy

A kutya ugat, a karaván halad! Jóharisnya a Sipos-féle marad! Cluj, Reg. Ferdinand-ut 8.

Felgyes eivét váltotta: „Jeder werde nach seiner Façon selig“ és mi abban a léghőben, amit Ferenc József uralkodása teremtett, nem kellett volna hogy elkorcsosítsuk magunkban szelvényes kirenkét.

Tíz éve, hogy lezárta szeméit egy öreg ur, aki fiatal korában az öregek mértékletességével és higgadságával kormányzott és aki öreg korában látta, hogy utána már vége mindennek. Érezte és értette, hogy más idők jönnek és más emberek.

A megilletődés érzetével gondol rá az is, aki életében sem volt a kormányzásával megelégedve.

Óriási ünnepléssel fogadták Jabotinskyt Szalonikiben

Huszezer ember várta a Palesztinából visszatérő zsidó vezetőt. A városba vezető útvonalon két órán keresztül szünetelt a forgalom

(Szaloniki, nov. 23. Uj Kelet állandó tudósítójától.) Vladimir Jabotinsky, radikális cionisták vezére, mint ismeretes, hosszabb ott-tartózkodás után elhagyta Palesztinát. A palesztinai zsidóság lelkes óvációt rendezett a távozó Jabotinsky tiszteletére, aki London felé való visszatartában ismételt sorra meg akarja látogatni Európa zsidó centrumait.

November 17-én reggel fél kilenc órakor futott be Jabotinsky hajója Szaloniki kikötőjébe, ahol a város zsidó lakossága impozáns fogadtatásban részesítette a palesztinai zsidó légio egykori parancsnokát. Több, mint huszezer zsidó öntölte el a városba vezető utcákat ebből az alkalomból. A nagy tömegben a rend s karhatalmi készültség képtelen volt a rend fenntartását biztosítani. Mire újabb rendőrszolgálatok vezényeltek ki a városnak azon részébe, amelyen Jabotinsky végigvonult. Ezenkívül a főútvonalon a Makkabea ifjúsági egyesület tagjai álltak sorfalat és kordonnal szorították vissza a tömeget, amely mindenáron látni és hallani akarta Jabotinskyt. Kivonultak a mentők is három autóval, de egyikük azonban nem akadt. Jabotinskyt és a nyomába tóduló tömeget mintegy háromszáz autó követte, úgyhogy a főúton emiatt két órán át teljesen szünetelt a forgalom. A város egyébként csak a késő esti órákban nyerte vissza megszokott képét.

(g. s.)

A prágai törvényszéken rábizonyították Gajdára a hazaárulás vádját

Két csehszlovák tábornok a bíróság előtt kijelentette, hogy Gajda összeköttetésben állott a szovjettel

(Prága, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagy érdeklődés közepette kezdtek meg a tegnapi napon Gajda volt vezérkari főnök perének tárgyalását. A cseh fascista vezér tudvalegőleg pört indított Kratochwill egykori legionárius őrnagy és Solowiev orosz emigráns ellen, aki tisztiszolgája volt Gajdának, azért, mert ezek közölték a baloldali lapokkal, hogy a volt vezérkari főnök az orosz szovjet szolgálatban állott.

A rágalmazás miatt vád alá helyezett Kratochwill, Csehszlovák tábornokot jelölte meg tanújának, aki vallomása elején kijelentette, hogy a nemzetvédelmi minisztérium fölmentette a hivatalos titoktartás alól. Ennélfogva nyíltan vallani kíván és leplezetlenül közölni fog mindent, amit tud Gajdáról, kivéve, ami beleszűrhető a köztársaság érdekeibe. Ezután emelkedett hangon így szólt:

— A külügyminisztériumban olyan okiratokat láttam, amelyek minden kétséget kizáró módon igazolják, hogy Gajda 1921-ben cseh szlovák tiszt számára meg nem engedhető viszonyban állott Szovjetországgal. A nemzetvédelmi minisztériumban viszont akták vannak arról, amelyek határozottan bizonyítják, hogy Gajda katonai jelentéseket közölt a szovjetkormányval — nagy pénzért. A jelentések főleg Franciaországra vonatkoznak. Gajda a francia helyzetet jól ismerte, mert hiszen a csehszlovák vezérkarhoz francia tisztnek voltak beosztva, ő maga pedig a párizsi hadilísholát abszolválta.

A tárgyalóterem hallgatósága csodálkozó morajjal vett tudomást erről a leplekben már

szellőztetett, de hivatalos helyen első ízben meggyilkozott vádról. Az elnök a közönséget rendreintotta és figyelmeztette, hogy az ilyen meggyilkozások megismétlése esetén kitéríteti a termet.

Sirovy generális a cseh vezérkar mostani főnöke vallomásaiban megerősítette Csehszlovák tábornok állításait.

Kratochwill őrnagy felesége azt vallotta, hogy egy alkalommal Melodkowsky szovjet-tiszt keresse fel őt. Beszélgetés közben ez a tiszt ezt a kijelentést tette: „Eppen most vásároltuk meg egy csehszlovák tábornokot és pedig elég olcsón!“ Egy másik alkalommal Krakowiecky orosz ezredes feleségével beszélt, aki elmondta neki, hogy az elmúlt éjszaka férje néhány orosz főtűvel azon akták másolásával volt elfoglalva, amiket Gajda bocsátott rendelkezésére.

Gajda feleségét Kolczaknak, az ellenforradalmi csapatok vezérének a leányát hallgatták ki ezután. Közölte, hogy Solowiev, aki először mondotta el dr. Brucknek azokat a kapcsolatokot, amiket Gajda a szovjetbiztonsággal és kormányval tartott, soha nem volt abban a helyzetben, hogy bizalmas dolgokat tudhatott volna meg Gajda házában.

Solowiev ezzel szemben kijelenti, hogy nem szolgál, hanem titkári minőségben alkalmazták és így módjában volt intim dolgokról tudomást szereznie.

A bíróság úgy határozott, hogy bekéri a Csehszlovák és Szovjet által említett okiratokat és e célból a tárgyalást elnapolja.

Vesper: Radioamateur

Hatodik kiadás, 960 képpel, 900 oldal, egész vászonkötésben 900 lei Lepage-nál Kvár

Anghe

Mária király a pártközi

(Bucuresti) Kelet tudósító feltűnést keltett foglalkoztatja volt miniszter nevezését külső minden valamilyen „nagy amelyet azonban megnevezni. Eresou tábornok hatlanul lezárta Bratianu beszélt az ország erre vonatkozólag Fokozza az érdeklődést a hajtandó nemzetközi kormánykollaborációban nem. oka sem ismeretlenben van a titok

Bratianu Jósokát folytatott amelyek során a jának álláspontját és b. n. Bratianu folytatni az ellenparasztpárt végre értekezleteket a pártközi tanács eseményekre való megkísérelte a b — mint a „C“ hogy a hozandó ségét az összes zások azonban csak mint már félhiva hogy Averescu m ját, de a többi párt, amelyhez a nisége fordult, e együttműködés g a liberális párt a den téren.

Ez az elutasít „Cuvantul“ szerin az ország közvéle kaposlatosan, am liberális párt klub beszédét tehát k kell tekinteni, am ebből a kérdésből csinálni. Ezzel k nemzeti parasztpá „Romania“-nak t oikke, amely többé „A liberális p bízik a maga szer ben. Ez az önbiz nek véére által m hatóságán alapul, szempontról, hogy amelyek esetleg tr tövé tennék a likv tások nélkül. Mert egy szép napon k mában fognak felz — Ez az önbizalot lis párt főnökének den akadályon kere hesse döntőszerepét nyek szerint alakul

Ki l

A liberális párt vánult szokatlan id ségét leplezte le. H egy ország nem k lődhet csak a jog uton is haladt vol

Anghelescu marsall, a király szárnysegéde ma fontos misszióban Párisba utazott

Mária királyné Cherbourgól egyenesen hazajön. Bratianu újabb kísérleteket tesz a pártközi megegyezésre. A nemzeti parasztpárt a volt miniszterelnökre hártja a felelőséget a bekövetkező eseményekért

(Bucuresti-Bukarest, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bratianu Jonelnek nagy feltűnést keltett szombati beszéde egyre jobban foglalkoztatja a politikai köröket, amelyek a volt miniszterelnök titokzatos intelmét és fegyvetésszerű különféle képen kommentálják. Abban minden vélemény megegyezik, hogy valamilyen „nagyjelentőségű esemény” készül, amelyet azonban senki sem óhajt közlekedni megnevezni. Egyesek kapcsolatot keresnek Averescu tábornoknak a trónörökös megválasztásáért határozottan lezárt kérdéskörrel tett nyilatkozata és Bratianu beszéde között, amelyben nyugalmra inti az ország népet, anélkül azonban, hogy erre vonatkozólag valami pozitív utasítást volna. Fokozza az érdeklődést az a hír, hogy Bratianu állítólag hajlandó hozzájárulni egy esetleges nemzeti kormányhoz, holott ezelőtt hallani sem akart kollaborációról akármelyik párttal kapcsolatban sem. Ennek az engedékenységnek az oka sem ismeretes, de alighanem összefüggésben van a titokzatosan bejósolt eseményekkel.

Bratianu és Averescu fontos tanácskozásai

Bratianu Jonel ma igen fontos tanácskozásokat folytatott Averescu miniszterelnökkel, amelyek során a liberális vezér leszögezte pártjának álláspontját a szövegben levő fontos kérdésekben. Bratianu Jonel tanácskozásokat folytatni az ellenzék vezéreivel is. A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága szintén állandó értekezleteket tart és felkészül egy esetleges pártközi tanácskozásra. Bratianu a készülő eseményekre való tekintettel már több ízben megkísérelte a közeledést a többi párt felé, de — mint a „Cuvantul” is írja — csak azért, hogy a hozandó elhatározásokkal járó felelőséget az összes pártok vállalják. A tárgyalások azonban csak annyira jártak eredménnyel, mint már félhivatalos jelentés alapján közölük, hogy Averescu magáévá tette Bratianu álláspontját, de a többi pártok nem. A nemzeti parasztpárt, amelyhez a liberálisok egyik vezető egyénisége fordult, elutasította a Bratianuval való együttműködés gondolatát, mivelhogy szerinte a liberális párt a diktatúrát vezette be minden téren.

A nemzeti parasztpárt elhárítja magát a felelőséget

Ez az elutasítás késztette Bratianut — a „Cuvantul” szerint — arra, hogy fellármázza az ország közvéleményét egy olyan kérdéssel kapcsolatban, amelyet ő már lezártak hisz. A liberális párt klubhelyiségében tartott szombati beszédét tehát kategórikus figyelmeztetésnek kell tekinteni, amely mindazoknak szól, akik ebből a kérdésből politikai mindörv akarnának csinálni. Ezzel kapcsolatban igen érdekes a nemzeti parasztpárt hivatalos szócsövének, a „Romania”-nak tegnapi számában megjelent cikke, amely többek között a következőket mondja: „A liberális párt főnöke láthatólag nagyon bizik a maga szervezetének politikai tekintélyében. Ez az önbizalom, amely a liberális pártnak végre általánosan elfogadott politikai mindenhatóságán alapul, nem nagyon biztató abból a szempontból, hogy azok a súlyos körülmények, amelyek esetleg brüsszli alihatnak elő, lehetővé tennék a likviditást veszedelmes rázkódások nélkül. Mert ezek a kérdéskomplexumok egy szép napon kategórikusan parancsot formában fognak felmerülni.

Ez az önbizalom elárulja azonban a liberális párt főnökének azt a szándékát, hogy minden akadályon keresztül, csak egy megmenekülési döntő szerepét, akármilyen új körülmények szerint alakulna a helyzet.

Ki idézte fel a kritikus látket?

A liberális pártvezér gesztusában megnyilvánult szokatlan idősegség azonban a gyöngeséget leplezte le. Ha Bratianu megértene, hogy egy ország nem konzolidálódhat és nem fejlődhet csak a jogrend alapján és ha ezen az úton is haladt volna legalább Nagyrománia

megalakulása után, nem létezne ma egyetlen kérdés sem, amely veszedelmes kalandokkal fenyegethet.

Az ország szerencsétlenségére azonban — folytatja a „Romania” cikke — az 1922. évi választások által inaugurált és a törvényen kívüli módon, valamint az erőszakkal alapuló kormányzati rezsim kreiálta azokat a helyzeteket, amelyek minden jogforrást népbőlöztek és olyan körülményeket idézhetnek fel, amikor a defektusba esett alkotmányos mechanizmus képtelen működésbe jönni.

A liberális pártvezér kijelentése igen alkalmas arra, hogy felvilágosítsa az egész országot arról, hogyha az ország a közeljövőben kritikus perióduson fog átmenni, az egész felelőség arra az emberre hárul, aki a maga abszolút uralkodói vágyát előbbre helyezi az ország érdekeiért.

Ellentétek a nemzeti parasztpártban?

A „Lupta” értesülése szerint Bratianu Jonel tárgyalásokat folytat több politikai személyiséggel az összes pártok közös frontja megalkotása végett, a szombati liberális értekezleten tett kijelentése alapján. Egyes vélemények szerint Bratianu, aki politikai koncepcióját mindenáron meg akarja valósítani, ezekkel a tárgyalásokkal éket akar verni az alig egyesült nemzeti parasztpárt csoportjai közé, ami félhivatalos jelentés szerint feligmeddig sikerült is neki. Ugyanis a nemzeti parasztpárt parlamenti csoportjának ma délre összehívott ülését csütörtökre halasztották. Politikai körök szerint az elhalasztás oka a párt vezetők között támadt nézeteltérésekkel függ össze. A „Vitorul” érte-

Az új lakástörvény elvben helyreállítja a lakásforgalom szabadságát

Cudalbu miniszter újabb nyilatkozata. Felemlik a tisztviselők és katonatisztek lakbérpótlékait. Súlyosan büntetni fogják a lakbérspekulációt

(Bucuresti-Bukarest, nov. 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Cudalbu igazságügy-miniszter ma ismét nyilatkozott a készülő lakbértörvényről. Az igazságügy-miniszter mindenképp újra hangsúlyozta, hogy mindazok az állítólagos törvényjavaslat-szövegek, amelyek a bukaresti és ezek nyomán más lapokban napvilágot láttak, teljesen a fantázia szüleményei. A parlament elé kerülő tervezet egyelőre csak nagy vonásokban van készen. A tervezet elvileg teljesen szabaddá teszi a lakásforgalmat. A köztisztviselők és katonatisztek lakbérpótlékát tekintélyesen fel fogják emelni, úgy hogy ezek a kategóriák meg tudják fizetni a lakások tényleges értékét. Gondoskodni kíván az igazságügy-miniszter a lakáspekuláció megakadályozásáról is, még pedig olyanformán, hogy azokat a lakástulajdonosokat, akik spekulatív célból áreszen tartják lakrészeiket, a házbér tisztviselőkkel fogják sújtani, illeték címen.

Az igazságügy-miniszternek erre vonatkozó nyilatkozata szövege szerint a következő:

— A lapokban közölt szöveg épp az ellenkező elvet tartalmazza, mint amely az igazi javaslat alapját fogja képezni. Én kezdettől fogva a háztulajdonosok és lakók közötti szabadforgalmat vezetem be, vagyis a háztulajdonosok szabadon adhatják ki lakásaikat, amelyek kezdettől fogva kiadóknak lesznek megállapítva. Kivételt képeznek csupán az állam tisztviselői és nyugdíjasai, továbbá a hadirokkantok és hadiözvegyek, vagyis mindazok, akik fizetés, vagy nyugdíj címen az állam által vanok fizetve. Ezeknek 3 évi megbeszélésű engedélyeznük, de házbéruk ezen időközben is felemelhetők az 1916 (1914) évi 30%-osra. Így a megbeszélés terminusának lejártával, vagyis 1930-ban a normális helyzet helyreáll.

— Tisztelttel arra, hogy egyes városokban és a fővárosban is az építkezések hiánya miatt még lakáshiány van, a lakókkal nem lehet kegyetlenkedni és egyszerre kidobni őket lakásaikból, hanem egyenként elköltöztetést kell adni megfellelő lakbér-emeléssel. A javaslat tehát így a végleges lépés lesz a normális helyzet felé, de a humanizmus követel ményeire is tekintettel lesz.

— Amikor azonban így előkészítjük a normális helyzetet és megadjuk a háztulajdonosoknak a szabadforgalom jogát, egy igen fontos korrekciót is bevezetünk, amely a háziurakat is reális kalkulációra fogja késztetni. Ugyanis a törvény ki fogja

Gramofon - Lepage-nal

sülése szerint Lupu és Maunu, valamint Stere között komoly nézeteltérések merültek fel politikai kérdéseken. A beszárabai parasztpártiak egy küldöttsége különben ma megjelent Lupunál és tárgyalásokról biztosította a pártvezér.

Ezek az ellentétek kivül Bratianu még egy politikai sikert könyvelhet el a maga javára. Jorga professzor, aki Kisenyben beszédet mondott a napokban az aktuális kérdéskörrel, ma odanyilatkozott, hogy beszédét egyesek félremagyarázzák. Bezdédének főelve az volt, hogy ő és pártja a törvényesen megállapított rendnek a híve.

A királyné nem száll ki Párisban

Ugyancsak a várható eseményekkel hozzák kapcsolatban azt, hogy Anghelescu tábornok, a király hadsegéde ma Párisba utazott, állítólag igen fontos misszióval.

Félhivatalos jelentés szerint Anghelescu tábornok nem Párisba, hanem egyenesen Cherbourgba utazott Mária királyné elébe, akit európai útjában kísélni fog.

Megirtuk, hogy Mária királyné, aki tegnap szállott hajóra kíséretével Newyorkban, miután váratlanul megszakította amerikai tartózkodását, vasárnap érkezik a cherbourgi kikötőbe. Az eredeti utiterv szerint a királyné egy napot Párisban, szándékozott tölteni, de mint utólag közlik, Öfersége Caslourghban azonnal vonatra száll és megszakítás nélkül folytatja útját hazafelé.

Albrecht herceg római úja

(Budapest, november 23. A budapesti lapok arról adnak hírt, hogy a trónjelölt Albrecht magyar királyi herceg Lahovári gróf álnév alatt legszigorubb inkognitóban Rómába utazott, állítólag családi ügyben. Albrecht herceg utazását összefüggésbe hozzák Mária román királyné visszaérkezésével Európába.

Dreher-Haggenmacher sörkülönlegessége — dupla maláta

Bak-Sör

most került forgalomba

Vagja ki a második oldalon elhelyezett szelvényt és vásároljon vele.

Rabindranath Tagore szerint a cionizmus alkotja a hidat a Kelet és Nyugat között

Egy zsidó leány tanította meg a hindu költőt a cionizmusra. Tagore nem megy el Palesztinába, mert az első hajóval visszautazik Indiába

(Bucuresti-Bukarest, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti cionisták mikor meghallották, hogy Rabindranath Bukarestbe készül, elébe utastak és így voltak ők az első, akik a nagy hindu költőt Romániában üdvözölték. A cionista delegáció Comana állomáson találkozott Tagoreval. Mibashán Ábrahám, a Keren Hájjaszód igazgatója, aki jól beszél angolul, üdvözölte a költőt. Tagoret ügylátszik nagyon megviselték a bolgár ünnepek, fáradtan témaszkodott az elsőosztályú vagon támlájának...

„Szeretlem Palesztinát“

— Szeretlem Palesztinát — mondta Tagore Mibashannak — és bámulom azt a munkát, amit önként ott kifejtetek. Még néhány évvel ezelőtt Sir Herbert Samuel hívott meg, hogy a helyszínen győződjem meg a palesztinai munkáról, azonban idáig mindig kibújt valami, úgy, hogy nem tehettem eleget a meghívásnak. Mostanában alkalmam volt beszélgetni a palesztinai egyesület kurátorjával, Magnes professzorral és nagy érdeklődéssel hallgattam, hogy az utóbbi évek alatt mennyit fejlődtek.

Tagore fáradtan hanyatlott vissza a kocsipárnára és Mibashan tapintatosan visszahúzódt, nem akarta a fáradt költőt zavarni tovább.

A vonat beérkezett Bukarestbe, itt már várta a hindu költőt a hivatalos fogadtatás.

Másnap reggel egy hatalmas virágcsokorral kedveskedtek a cionisták Tagorenak. Dr. Olschvanger, Adolf Bernhard és Mibashan keresték fel Tagorét. Bernhard üdvözölte a költőt a romániai cionista organizáció nevében és a francia üdvözölő beszédet Mibashan fordította le angolra.

Bernhard üdvözölő beszédében újra kérte Tagoret, hogy menjen el Palesztinába is világszerte utazásában. A cionisták meghatva veszik tudomásul, hogy a nagy költő szimpatizál a cionista munkával és a szellemi támogatás ösztönzi őket előre a kitűzött cél érdekében.

Kelet és Nyugat hidja

— Sajnos, — mondta Tagore — most nem mehetek el Palesztinába, sürgősen vissza kell mennem Indiába. Port Saidból, a legutolsó hajóval utazom vissza. De én emlékszem, hogy láttam volna Palesztinát, az irodalmi művekből és a cionista vezetőkkel való beszélgetésből figyelemmel kísértem mindig a palesztina-munkát. A cionizmust én a béke művének tartom. Az igazi béke érdekében irtam le idáig minden soromat és ezer örömmel nyujtok kezet mindenkinek, aki nekem e nagy feladatban segítségemre van és a cionizmus a békét akarja...

— Flaum kisasszony, aki most Palesztinában tanítónő, az én indiai iskolámban tanítványom volt, ő tanított meg a cionizmusra. Ismerem a cionizmus eddigi történetét. Egy hid a cionizmus, amely összeköti Keletet a Nyugattal és az igazi béke csak akkor fog beköszönteni ránk, ha Kelet kezet nyújt a Nyugatnak. Kelet kultúrája mélyebb, álmosszerűbb és telve van idealizmussal, a nyugati kultúra a materialisabb és önként nagy feladatot vettek magukra, mikor e két kultúra találkozásán dolgoznak, ami végül eredményben, a nagy világbékét hozza el nekünk.

Két nép, amely egyformán sokat szenvedett

— A cionizmus ideáját én pompásan bele tudom illeszteni a pánerpai és pánázsiai mozgalmak eszmekörébe. Valaha azt hittem, hogy nem szabad helyeselnem a cionizmust, hiszen egy új nemzet alakításáról van szó, talán egy új zsidó sovinizmus alapjait rakjuk le az új államalakítással, de Flaum kisasszony meggyőző arról, hogy feleslegesek az ilyen aggodalmaim.

Bernhard megkísztette a nagy költő szavait és Tagore meghatva hallgatta, amikor az elnök hosszú életet kívánt a költőnek, hogy még sokáig dolgozhasson az emberiség gyógyításán...

Este bankett volt Tagore tiszteletére. Dr. Olschvanger köszöntötte fel a költőt. Olschvanger többek között a következőket mondta:

— Egy oly népnek vagyok a gyermeke, amely

épp úgy mint önök, a történelem hajnalában veszi kezdetét és egyformán sokat szenvedett, úgy az én, mint az ön népe... Ön a béke profétája és a mi célunk is a béke műve. Ha majd az emberek nem háboruznak, béke és szeretet lesz ur a földön egy nagy szellem fényében regyog a föld. Az ön szelme, a jövődö csillaga...

Románia és Németország között megindultak a közvetlen tárgyalások

(Bucuresti-Bukarest, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Románia és Németország kormányai több ízben kísérelték meg a két ország közötti függő ügyek likvidálását. Ilyen még függőben lévő kérdés a Banca Generala bankjegyek ügye, valamint a volt ellenséges alattvalók vagyonának szaksztrálás. Több ízben eredménytelen kísérletezés után, Németország közvetlen tárgyalások felvételét határozta el. Ilyen megbízással küldte le Németország Bukarestbe új követét, von Mutins, aki nyomban Bukarestbe érkezése után megkezdte a tapogatózó tárgyalásokat. Diplomáciai körökben származó hírek szerint von Mutins bukaresti német követ ma kihallgatáson jelent meg Averscutabornoknál, akivel félórás beszélgetést folytatott a két ország között függőben lévő aktuális kérdésekről. A kihallgatás eredményeképpen a közvetlen tárgyalások még a napokban megkezdődnek.

Katasztrófális méreteket ölt az északolaszországi árvíz

Borzalmas tragédiák az árvíz területén

(Milano, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az északolaszországi árvízről, amely egyre terjed és pedig katasztrófális méreteket, újabb részleteket közölnek az olasz újságok. Toscana városában, amelynek nagyrésze víz alatt áll, olyan katasztrófák játszódtak le, amelyekhez fogható az árvizek története nem ismer.

Egy asszony, hogy két alvó gyermekét megmentse, fölvitte őket az elárasztott ház emeletére. Menekülés közben azonban elcsúszott egyik gyermekét, akit az ár elragadott. Amikor ezt a gyereket akarta a vízből kihuzni, a másik is ennek a sorsára jutott. Az anya nagy fájdalomában megőrült és egy utász-katonát, aki becipelte a mentőcsónakba, egy örlési rohamában megfojtott.

Valóságos élet-halálharc zajlott le a menekülők között. Az erősebbek a vízbe fojtották a gyöngébb menekülőket, hogy holtestükön át jussanak védtebb helyre.

Likvidálják a görög polgárháborút

A royalisták behódolnak a köztársaságnak. Követelik a royalista áldozatok becsületének reparálását

(Athén, nov. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A görög polgárháború, amely idestova tizenegy év óta nyugtalanítja Görögország közvéleményét, ügylátszik a monarchisták legutóbbi nyilatkozatával végre nyugvóponthoz jutott. Gunaris legitimista hívei lapjaik útján ugyanis kijelentették, hogy a királyhi pártok az államformáért folytatott küzdelmüket feladják és a legutóbbi választások eredménye alapján elismerik, hogy a köztársaság az az államforma, amely mellett a görög nép többsége megnyilatkozott. A királyhi pártok magatartásukat saját bevallásuk szerint azért változtatták meg, mert az áldatlan harc fölemészthetné az ország legjobb erőit. Azonban a királypártiaknak megvannak a maguk követelése. Mindenekelőtt követelik, hogy azt a hat királypárti politikus, akiket a kisázsiai háborúkat követő forradalmi összetűzéseknél halálra ítélték és akik nem részesültek megfelelő végtisztességben, most ezek számára adják meg utólag a nekik kijáró végtisztességet. Mondja ki a parlament és a legfelsőbb bíróság, hogy e politikusok elítélése súlyos igazságtalanság volt. Ezzel szemben a royalisták hajlandók belépni egy olyan koalíciós kormányba, amely tulajdonképpen részben republikánusokból állana és ezzel hallgatóság ők maguk is elismernék azt az államformát, amely ellen három éven át küzdöttek. Ezzel együtt követelik a Pangalos által floszlatott republikánus parlament összes

határozatainak megsemmisítését. Követelni fogják továbbá mindazon magasabb tiszteknek a hadsergeből való eltávolítását, akik 1922-ben mint hadtisztok halálra ítélték a royalista politikusokat.

A görög közvéleményben az ellenséges pártok közötti közeledés ilyen platformjával megvannak elégedve. A viszonyok ma Görögországban annyira kiélesedtek, hogy ha a belső harcok folytatódna, akkor ezek feltétlenül gazdasági összeomláshoz és az állam elpusztulásához vezetnek.

Meglepő olcsóság a

a „HELIOS“-nál

Cluj, Főter 7.

Gyapju mellény 375—
D. vatkabátok minden színben 800 leitől
Tartós harisnya 40—
Cérna fior harisnya 85—

Gyermekharisnyák, keztyűk, valamint gyapju különlegességek **legolcsóbb** bevásárlási forrása.

Weisz Ado **urliszabóságát áthelyezte** **17. sz. alá**
Calea Regale Ferdinand

A g
és

(Cluj Kol tudósítójától.) osztálya két a nyomozást az emberi es gából. A bü határozza m toznak.

Achmed négylabu fás kandirozott édességek, a van nagy ke

Vasárnap tak Achmed Pénzüket nem dásuk az áll gek után. S glédába sora és egyéb jók B.kmir pedí öket. Az egy terinast meg

— Egyél jószággal. Es Cioc között vette Gyere csa tovább a tör dolgokat: mindent.

Vasárnap mára Achmet Coc Joant S kára cipelte

Vasárnap ordítva védék árus kísérete

Vasárnap forrva, megfe ragadott, ami östötöösen e tába sarta Cioe Joan rika fehér k

Achmet egykedvűen, A másik het kiírní ne nyolo éves. V isnek, hogy

Délután a Este feltö Másnap, is megindult. mondásokba fog és becsítá módu, közim takoznak.

A rendörs a titkok burk bevall Zilött kasszában talá egész mese a nagybási ese

A nagybó lábra helyzett büntetését.

Milyen jól apját megrabló Mint két trstv nő: gyermekek

— Tu'jeg vasut-részvén elzász-lotharing kölcsönt Svájo

— Az acé Berlinből jelen vetege nagyfo meg. Arról va uton való keze het az uj eljár

Anliienwarke készítették, ily tal nyert acé mőrebb és még szerint ez a g

vatva előidézn ban a gépek e uj anyagból ol lyeek minőségbe trancla készitit

A gyermekrontó török és apját kirabló fiú

(Cluj Kolozsvár, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség büntügyi osztálya két bűnügyben vezette be ma délelőtt a nyomozást. Két bűnügy, amelyek kiválnak az emberi eltévelyedések mindennapos sokaságából. A büntetőtörvénykönyv egészen máskép határozza meg őket és mégis egymáshoz tartoznak.

Achmed Bekmir fi-jén piros fez és előtte négy lábú faállvány szokott lenni. A faállványon kandirozott almák, törökméz és egyéb kitünőségek, amelyeknek főleg vasárnap délután van nagy keletük.

Vasárnap délután kis inasgyerekek ácsorogtak Achmed Bekmir szerény csemegeüzlete előtt. Pénzüket nem volt, de annál több volt a vágyódásuk az állványon kacérokodó királyi inasok után. Sívár pillantásaik körülnyaldosták a glédába sorakozó aranyalmákat, a karamellákat és egyéb jókat. De pénzüket nem volt. Achmed Bekmir pedig székértő szemmel mustrálgatta őket. Az egyiket, Cioc Joan tizenegy éves ismerőst megköszöntötte.

— Egyél egy karamellát — mondotta atyai jószág.

Es Cioc Joan barátai általános irigykedései között vette fogai közé a cukorkadarabot.

Gyere csak hozzám, a lakásomra. — Fűzte tovább a török — ott kapsz majd ig zán jó dolgokat: csokoládét, törökmézet, rahátot, mindent.

Vasárnap délután konkurrensel nagy gaudiu mára Achmed korán beráta üzletét és a kis Cioc Joan Sr. Civalerilor 19 szám alatti lakására cipelte.

Vasárnap este Cioc Joan kétségbeesetten, orjítva védekezett a beteges hajlamu cukorkakáros kísérlet ellen.

Vasárnap este Achmed Bekmir dültől forrva, megfeszített idegeitől felülzalva, kést ragadott, amivel cukorkáit szokta vágni és az öntözőösen ellenkező gyermeknek kétszer is háába surta.

Cioc Joan élet és halál között lebeg a klinikai fehér kórágyn.

Achmed Bekmir a rendőrségen van és egykedvűen, tompán és fásultan nevet.

A másik bűnös még fiatalkoru és nem lehet hírnévé. Pedig megérdemelné. Tizennyolc éves. Vasárnap délelőtt bejelentette szüleinek, hogy Désre utazik.

Déltűn a szülők eltávoztak hazulról.

Este feltörve találták a kénikaszát.

Másnap „haszárkezett“ a fiú. A nyomozás is megindult. A fiut kihallgatták és ellentmondásokba keveredik. A rendőrbiztos gyanút fog és bevitálja a rendőrségre. A szülők — jó módu, közismert kolozsvári emberek — tiltakoznak.

A rendőrségen — ahol rendszerint felfedik a titkok burkát — megörik a fiú és mindent bevall. Zúzott nagybátyja vette rá a bűnre. A kasszában talált 50.000 lejen megosztottak. Az egész mese a déli utnál, a betörés, minden a nagybácsi íze és akarata.

A nagybácsit nem találják. A fiut szabadlábra helyezték, mert apja nem kívánja megbüntetését.

Milyen jól festenek egymás mellett: az apját megrabló fiú és a gyermekrontó török. Mint két testvér. Egy és ugyanazon anya bűnös gyermekei.

— Tuljegyették az elzász-lotharingiai vasut-részvényeket. Párisból jelentik: Az elzász-lotharingiai vasutak számára kibocsátott kölcsönt Svájcban huszszorosan tulj-gyették.

— Az acélt is vegyi uton állítják elő. Berlinből jelentik: A német festékgyárak szövetsége nagyfoniosságu szabadalmat szerzett meg. Arról van szó, hogy a vasból kémiai uton való kezeléssel is a legfinomabb acélt lehet az új eljárással elérni. Eddig a „Badische Anilienwerke“ műhelyében és laboratóriumában készítettek ilyen acélt, amely az olvasztás által nyert acélszal összehasonlíthatatlanul tömörebb és mégis hajlékonyabb. Szakemberek szerint ez a gyártmány torradalmat van hivatva előidézni a fémgyártás terén, főleg azonban a gépek előállítására körül. Németország az új anyagból olyan gépeket hozhat piacra, amelyek minőségben és árban a legjobb angol és francia készítményekkel fölvenné a versenyt.

Az ellenzéki politikusok és szerkesztők menekülnek Itáliából

Massolini „halál-törvényének“ újabb rendelkezésével. Megkezdtek a szocialista és kommunistá vezérek internálását

(Róma, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Messagero“ ismerteti a Mussolini-féle új törvény „halál-törvény“, amely minden részletében a reakció legsötétebb jellem vonását viseli magán. A bíróság székhelye Róma. Előke a hadsereg és a milícia táborakba, továbbá a haditegerészet egyik ellentengeregye. Mialatt a rendkívüli bíróság tanácskozik, a milícia tartja fenn a rendet és ő hajtja végre az ítéletet is. A golyó általi halálbüntetést nem nyilvánosan, hanem zárt helyen hajtják végre. A vádlottak nem választhatják saját ügyvédekét,

hanem kirendelt ügyvéd védi őket. A bíróságnak joga van bármely ügyvédet visszautasítani. Az új rendtörvény értelmében a hatóságok megkezdtek a szocialista és kommunistá vezérek internálását. A terror köve kezében nemcsak a szocialisák, hanem az ellenzéki politikusok is megvannak félemlítve és számos ellenzéki politikus és szerkesztő hegyi utakon menekül ki az országból. Utlevelet ugyanis hiába kérnének, mert ha ilyen kérelemmel járulnának a közigazgatási hatóságok elé, nyomban letartóztatnák őket.

Az angol bányászok felborították a béröntő bíróság megszervezéséről szóló tervezetet

A német szénbányák az angol-német szénegyezményben bíznak

(London, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol szénbányász-sztrájk bitató szivóssággal húzódik tovább és emiatt már komoly kilátások voltak a megegyezésre, a helyzet váratlanul újra elmagasodott.

Baldwin értesítést kapott Cooctól, hogy a bányászok elvetették a kormány részéről a személyzeti tárgyban javasolt feltételeket, amit azt jelenti, hogy az országos béröntő bíróság megszervezésére vonatkozó terv meghívult. A munkások képviselők hangzatosítják, hogy a bányászok nem akarják kikönni megukat három évre szóló bérmegállapításra.

Berlin, november 23. A német szénbányák

vezetőségében az angol bányász-sztrájk megszűnésével kapcsolatban a következő álláspont alakult ki: A szénhiány minden valószínűség szerint még 3-4 hónapig a sztrájk megszűnése után is tartani fog. A Ruhr szindikátus szállítási szerződésai még 6-7 hónapig nyulnak. Az angol bányák árleszállításától a németek nem tartanak, tekintettel arra, hogy a sztrájk folytán igen nagy veszteségei voltak és így nincs most pénzüket egy árharchoz. A régi, alacsony árak visszatérése tehát nem valószínű és az angol bányák tömörlése a jövő év tavaszán megérlelheti a német-angol szénegyezményt, amely elejét fogja venni az egymás közötti harcoknak.

Mussolini nem akarja elhagyni Olaszországot, hogy Chamberlain és Brianddal tanácskozzék

Chamberlain bessené az olasz-francia-angol együttműködés szükségességéről a Népszövetségben

(Genf, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Napok óta járja be a világsajtó az a hír, hogy Chamberlain angol külügyminiszter bizalmas tárgyalásokat folytat Brianddal és Mussolinival azzal a céllal, hogy meggyerje őket egy közös konferencia tervének, melyet a népszövetségi tanács decemberi ülésén alkalmával tartanának meg Genfben. Ez a hír a legkülönbözőbb kombinációkra ad alkalmat. A legerősebben az a verzió tartja magát, mely szerint ennek a titkos konferenciának összehívására az adta meg az impulzust, hogy Csicserin rövidesen Párisba érkezik, ahol tárgyalásokat folytatasson Briand külügyminiszterrel. Nem lehetetlen, hogy Chamberlain ennek a tárgyalásnak esetleges eredményeit akarja megelőzni a Briandot közös akcióra bírni a szovjetekkel szemben.

Egyébként Chamberlain ezzel a kérdéssel kapcsolatban tegnap az elscházban beszédet mondott, melyben hangsúlyozta a Genfben december 6 án összehívó népszövetségi tanácskozás fontosságát. Övéten szűkösök. — mondotta — hogy az angol, francia és olasz nemzetek a Népszövetségben együtt működjenek, hogy növeljék ezzel a Népszövetség erkölcsi súlyát. Két ellenséges tábor beláthatatlan veszedelemmel járna, amelyből csak az apróbb államok használnak hasznot.

A tanácskozások azonban elhagy fognak Genfben lezajlani, mert Mussolini ma értesítette Briandot és Chamberlain, hogy a genfi tanácsülésre nem mehet el, mert nem hagyhatja el az ország területét, de hajlandó Brianddal a svájci határ közelében levő egyik olasz faluban találkozni.

Akit megölt a szép idő

Egy pesteszébeti szücsmester megmérgezte magát, mert nincs szezon

(Budapest, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pesteszébeten ma reggel holtan találtak lakásában Ritter Aladár szücsmestert. A dugaszdag szücsön már napok óta a bushomorság jelei mutatkoztak. Ismerőseinek, kereskedőtársainak állandóan keserű szavakban panaszkodott az abnormian enyhe őszi időjárásra, amely őszesi üzleti számításait keresztülhuzta. — Hatalmas raktárt halmoztam fel — mondotta Ritter, — rengeteg munkaenergiát is fektettem az anyag feldolgozásába és most nem tudok egy darabot sem értékesíteni. A raktáron penészedik el minden. Nincs szezon.

Ritter már hetek óta nyugtalan idegességgel kémlelte nap-nap után az enyhéa és derűsen mosolygó égboltot. Várta a hideg, a fagyos őszi szelet, a zuzmarát a fákön és a tél hideg lehelletét az emberek arcán. Várta, remélte és egyre nyugtalanabb és türelmetlenebb lett. A felraktározott áruba hatalmas pénzeket fektetett be, amelyeknek súlyos kamatai elviselhetetlen teherként nehezettek Ritter Aladár.

De a tél, a várva várt tél sehogy sem akart eljönni. Mennél derültebb volt az ég-

holt, a Ritter kedélye annál jobban elborult. Nehány nappal ezelőtt, csak úgy tréfásan megpendítette barátai előtt, hogy ha ez az időjárás így tart, akkor öngyilkos lesz.

Barátai megnyugtatták és ő is megnyugodott abban, hogy talán holnap mégis csak eljön a tél. A higany azonban egyre feljebb emelkedett. Az alaskai rókák, a pelitzek, az oposumok és egyéb drágaságokat már a mely is kikészítette Ritter Aladár raktárában. Tegnap ismét súlyos fizetési kötelezettségei voltak a szücsmesternek, amelyeknek azonban nem tudott eleget tenni. Ekkor szután végleg elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Barátainak, ismerőseinek nem szólt semmit, családtagjai sem vettek észre rajta semmi különösöt. Este látzólagos nyugodtsággal tért nyugvóra. Éjjel felkelt, luminállal teit poharat készített elő és azt kiitta. Reggelre halott volt.

A szerencsétlen szücsmester levelet hagyott hátra, a szomoruan szép időjárás átkos következményeit panasolja el. Adja Isten — fejezi be levelét keserű rezignációval a halálba ment szücs — hogy rövidesen fagyjon, nehogy szak-társaim is a szomorú sorsra jussanak.

HÍREK

Az Új Kelet az egyetemesei érdeklődés és bányászati szakszervezetek napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Maron Ernő
Felülvizsgáló szerkesztő dr. Maron Ernő.
Az Új Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Szerda
5687 Kiszlév 18.
1926 november 24

— **Féleredménnyel végződött a román-orosz konferencia.** Bukarestből jelentik: A katonai-politikai konferencia résztvevői román küldöttség visszerkezett Kiszlévbe. Összesen hét ülést tartott a bizottság, amely 18 napirenden levő kérdést tárgyalta, de a reparációs ügyét nem sikerült elbírálni. A Dnyes-ter hajtás kérdése sem nyert rendezést.

— **Kinevezték Arad város tanácsának jogszertint tagjait.** Bukarestből jelentik: Bucsan belügyi államtitkár kinevezte Arad város tanácsának jogszertint tagjait. Jogszertint városi tanácsosok lettek: Goldis Vasile, dr. Cornel Iancu, Alexandru Soinescu, dr. Sever Miclea, dr. Justin Marscu, Theodor Pop és Sever Popovici a megye részéről. Az elemi oktatást Moldovan Josif tanfelügyelő, a szakoktatást Constantin Baiteanu mérnök, a középfokú oktatást Liviu Albu gimnáziumi igazgató, a legnépesebb egyházat Monay Ferenc, az egészségügyi minisztert dr. Joan Moldovan, a közmunkai minisztert Bartos Jenő, a kereskedelmi és iparkamarát pedig Markus Mihály képviseli a tanácsban.

— **Parlament elé kerül a munkásszindikátusok ügye.** Bukarestből jelentik: Ma egy munkásszindikátus jelent meg Goga belügyminiszternél és a munkásszindikátusok működésének engedélyezését kérték Goga miniszter kijelentette, hogy a kérdést a parlament elé terjeszti.

— **Cirtiu Adrian hangversenye.** Nagy érdeklődés nyilvánul meg Adrian Cirtiu tenor-hangversenye iránt, melyet a hó 27-ikén szombaton este kilenc órakor tart meg a Vármezei háza dísztermében négy másor keretében. A fiatal művész hangját egy hívaló olasz mestere elbűvölte. Kolozsvár zeneértői körében nagy érdeklődéssel tekintenek a nagy tehetségű énekes hangversenye elé, amelyet milánói tanulmányutja előtt ad. Az estély érdekességét fokozza Lehmann Mária, a hívaló szoprán énekesnő közreműködése, akit Kolozsvár közönsége a hangverseny pódiumáról már jól ismer. Jegyek korlátozott számban még kaphatók Király főtéri könyvkereskedésben.

Bármily zeneművel

Legelőbbin rakatárról azonnal szállít
Révész Béla, zene-művész
Marosvásárhely. Kérjen árjegyzéket.

— **A rádió és az amerikai közönség.** Amerikában most érdekes statisztika került nyilvánosságra, amely a rádió hatalmas térhódítását bizonyítja. A statisztikából kitűnik, hogy Amerikában is ott szerepel a négy, vagy ötámpás apparátus. Amint befejezik a gyárakban a munkát, illetve iparkodik mindenki hozzá, hogy a pihenés idejének nagyrészt a rádió mellett töltsék el. A mulatóhelyek jóformán üresek és a tánciskolák iránt is nagy mértékben megcsappant az érdeklődés, amit a statisztikának sültén a rádiósport rohamos terjedésének tulajdonítanak.

— **Transvaalban újabb gyémántmezőt találtak.** Newyorkból jelentik: Transvaalban a kincskeresőknek egész tömege tódul Littenburgba, amelynek környékén új gyémántmezőt fedeztek fel. Messze vidékekről rohannak egész családok a gyémántmező felé csákánnyal, ásókkal és kapákkal felszerelve. Az első napon tizenkétezer ember tódult az új ígért földjé felé.

November 29-én tárgyalják Parisban a birtokaik kisajátítása miatt döntőbíróhoz folyamodott 21 magyar állampolgár pörét

Románia érdekeit Müllerand és dr. Rosenthal bukaresti ügyvéd képviselik.
Huszmillió hitel a kisajátított birtokok parcellázására

(Bucaresti-Bukarest, nov. 23. Az Új Kelet tudósítójától.) November 29-én fog a párisi román-magyar döntőbíró dőnteni annak a 21 magyar állampolgárnak panasza ügyében, akik romániai földbirtokaik kisajátítása ellen fordultak a bírósághoz. A döntőbíró 3 tagú: egy román (Antonides), egy magyar és elnöke egy svéd bíró. A magyar panaszlók birtokaik visszaszerzését kéri a trianoni békeszerződés alapján. Románia ezt a kérést szuverenitás megőrzésének tekintve, mert az agrárreformot az összes földbirtokosokkal szemben, nemzetiségre való tekintet nélkül alkalmazták. A per eldöntésénél jelen lesz Tiulescu londoni követ is, továbbá a földművelésügyi minisztérium megbízásából Nasta professzor, mint technikai szakértő. Románia ügyvédi Müllerand volt köztársasági elnök és dr. Rosenthal bukaresti ügyvéd, a Bacalogu-féle merénylőt szenvedő hőse.

Ezzel kapcsolatban a kormány elhatározta, hogy likvidálni fogja az agrárreform egyik súlyos mulasztását, amely hárosan érezte hatását az új tulajdonosok termelési kedvére. Annak ellenében ugyanis a kisajátított földeket nem parcellázták fel és így sok helyen nem is történhetett meg a tulajdonjog telekőnyvi bekebelezése. A parcellázása elmaradása csupán azért történt, mert nem volt pénz a technikai kerestélvitelhez. Most azután a kormány 20 millió hitelt szavazott meg a kisajátított birtokok felmérési munkálataira.

— **Megjelent Vazsonyi Vilmos beszédei és irásai.** Budapesti jelentik: Néhány nap múlva jelennek meg Vazsonyi Vilmos (szeged) művei, amelyek nemcsak beszédei és irásait fogják magukban, de elős öt hozzáik nyilvánosságára Vazsonyi politikai irásait és verseit is, amelyek a nagy politikai és államférfi legbelelőjét is kitérítik. Két hatalmas kötetben, lexikon formában, díszes fejbírkötésben Vazsonyi számos arcképváltozatát, rajzokkal és illusztrációkkal jelennek meg művei, amelyekhez a legkiválóbb magyar írók és államférfiak írtak előszót és magyarázatokat. Vazsonyi Vilmos beszédei és irásai így egyúttal olyan értékes munka, amely az utolsó évtizedek magyar politikájának és a magyar szövegesség küzdelmeinek is nagybecsű története lesz.

Haemorsan végbélkúpok használata, egy kran-fellegessé teszi az aranyér operációt.

— **Huszonég hárótt, nyolcvanöt sebesült egy petróleumszalító hajó égésénél.** Newyorkból jelentik: A Baltimore mellett horgonyzó Mantilla nevű petróleum-gőzcsóna pántheken kigyuladt egy tartály és csakhamar az egész hajó lángborult. Az explózió a hajó oldalait és fűtőberendezését felszakította és a hajó teljes leégett. A hajó utolsó személyzetéből és a munkások közül huszonégyen meghaltak és nyolcvanötön súlyosan megsebesültek. A sebesültek közül sokan olyan súlyos égési sebeket szenvedtek, hogy nincs semmi remény felgyógyulásukhoz.

— **Nemzetközi vasúti konferencia Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A közlekedésügyi minisztériumban ma kezdődik egy nemzetközi vasúti konferencia, amelyen Olaszország, Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Lengyelország vesznek részt. A konferencia tárgya az 1927—1928. évi nemzetközi tehervonatok megállapítása. A konferencia hét napig tart és a delegátusok közben kiáradulásokkal tesznek a petróleumvidékekre.

— **A kisebbségek vezéreinek kihallgatása a miniszterelnöknel.** Bukarestből jelentik: A veres tábornok ma délelőtt két óráig kihallgatáson fogadta dr. Hans Odo Rothot, a szászok vezérét. A kihallgatás során az általános kisebbségi problémák, főleg pedig az erdélyi szászok aktuális kérdéseiről, az iskolák államsegélyéről volt szó. Honap délelőtt gróf Bethlen Györgyöt és dr. Willer Józsefet, a magyar pártok vezetőit fogadja a miniszterelnök.

Antiquaire

Holtscher

Cluj

Strada N. Iorga (Jókai-u.) 2.

Vis-à-vis „Hotel New-York“

Haemorsan végbélkúpok

azonnal megszüntetik az aranyeres fájdalmakat.

— **Meghalt a „Dunaposta“ szerkesztője.** Budapesti jelentik: Benedek Árpád, a magyar újságíró emigráció egyik legtehetségesebb tagja, legutóbb a budapesti „Dunaposta“ társaság szerkesztője 58 éves korában az elmúlt éjszaka rövid szenvedés után meghalt. Hirtelenséggel működését Aradon kezdte, később a „Budapest“ című lap helyettes szerkesztője lett.

— **Változás az egyik bukarest-nagyvárosi személyvonat menetrendjében.** Bukarestből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatójának rendelkezése értelmében a Bukarest-Nagyvárad között közlekedő 325. számú személyvonat menetrendje esztörtéktől változtatás szenved. A vonat, amely eddig éjjel 1 óra 47 perckor érkezett Kolozsvárra, az új rendelkezések szerint este 8 órakor indul Bukarestből és körülbelül ugyanebben az időben érkezik Kolozsvárra.

— **Kettészakadt az Orient-Expressz a predealai alagúton.** Bukarestből jelentik, hogy az Orient-Expressz tegnap éjjel a tömés—predealai alagúton kettészakadt. A lejtő pályán visszafutó kocsikat azonban sikerült időjében lefékezni és így a szerencsétlenséget elhárítani. Az utasoknak az ijedségen kívül komoly bajuk nem történt.

— **Tűz egy bukaresti vegyészeti gyárban.** Bukarestből jelentik: Az Opor Alomás melletti Penlit kémiai gyárban ma éjjel tűz ütött ki. A gyorsan elhívott tűzoltóság megakadályozta a tűz továbbterjedését. Rögölgel sikerült a tüzet lokalizálni. A kár igen jelentékeny.

— **Harmincmillió a legújabb szondatűz kára.** Bukarestből jelentik: A tűzvesztés szondatűz több száz munkás segítségével sikerült eloltani. A tűz eldobott cagarattól keletkezett. Két munkást letartóztattak.

— **Vesztegzárt rendelték el az Észak-afrikából érkező utasokra.** Bukarestből jelentik: A kormányhoz jelentés érkezett, hogy több északafrikai kikötőben pestis megbetegedések fordultak elő. Az egészségügyi miniszter vesztegzárt rendelt el az e kikötőkből érkező hajók utasaira.

— **Locarnóban fognak találkozni Briand, Chamberlain és Mussolini.** Londonból jelentik: Briand, Chamberlain és Mussolini tervezett találkozására névbe még nem történt döntés, csak annyit bizonyos, hogy a három külügyminiszter nem Genfben, hanem Locarnóban fog találkozni. Chamberlain Svájcba utaztában december 3—5-ig Parisban marad.

SPORT

KAC—Universitatea. Vasárnap délután zajlik le az évi szezon utolsó bajnoki mérkőzése, amelynek keretében az Universitatea és a KAC találkoznak egymással. Az egyetemi csapat győzelme esetén megszilárdítja vezető pozícióját, veresége esetén azonban a kolozsvári bajnokkérdés ismét nyitná válna. Sportkörökben nagy érdeklődéssel tekintenek a vasárnapi találkozó elé.

Gram

Kár

grádk, b
Nagy vál
Bosko
Str. Reg.

A Sighetu
közég zenei
Fizetés me
Pályázók f
süket, életk
mányokkal f
cimére bekl
Próbaelőad
tatnak.
Comunitat

Mosko

ban ol
Cluj, Wa

Észereh

sutieve tá
FEINER, A
J.-u.) 3. O

Po

vés

bélyegzőgy
Str. Eminen
Tim

Biro

Se aduce la
de 8 decembri
lui vamal Sa
publica, pentr
mai jos.
Doritorii a
depune garant

1. Kgr. 34
2. Kgr. 71
3. Kgr. 94

matase.

4. Kgr. 51
5. Kgr. 14
6. Kgr. 6 da
7. Kgr. 5 g
8. Kgr. 20

matase.

9. Kgr. 38
10. Kgr. —
11. Kgr. 1
12. Kgr. 23

13. Kgr. 15
14. Kgr. 2

15. Kgr. 0
16. Kgr. 0

17. Kgr. 5-

de galslit.

18. Kgr. 0-

19. Kgr. 0-

terii fine.

20. Kgr. 3-

pacca arg.

21. Kgr. 0-

imitatiuni.

22. Kgr. 0-

Katonatiszti ruhákat olcsón fest kakira **Czink, Cluj**

Gramofon LEPAGE-nál

Kárpitos kellékek

grádlík, butorszövetek, spárgák, gurtnik stb.
Nagy választékban, olcsó árakon kaphatók
Boskovics József, Gluj,
Str. Reg. Maria 15. — Telefon 9 10.

Pályázat

A Sighetul-Marmatiei-i aut. szefard izr. hitközség jelenleg képzett kántort keres.

Fizetés megegyezés szerint.
Pályázók felkéretnek, hogy eddigi működésüket, életkört, és családi állapotot igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket az elnökség címére beküldeni sziveskedjenek.

Próbaelőadásra csak a meghívottak bocsájtathatnak.

Comunitatea izr. sefardă Sighetul Marmatiei.

Moskovits kalapszalón-

ban olcsó és dúz választék állandóan.
Gluj, Wassilényi-u. 3. az udvarban

Ékszerekben, órák és dísz tárgyakban, utasítogye térül meg, ha ékszerszükségletüket FEINER, Arad, Str. Bratianu, (vo t Weitzer J.u.) 3. Ora és ékszerárházában szerzik be

Perfect
vésnöki műintézet
helyegyzőgyár és domborműnyomda, **Arad,**
Str. Eminescu 15. Postafiók 97. Fióküzlet
Timisoara, Str. Mercy No. 3.

Biroul Vamal, Satu-Mare.

Publicatiune

No 9195

Se aduce la cunostinta generala ca in ziua de 8 decembrie 1926, orele 9, in localu birourului vamal Satu-Mare, se va tine licitatieune publicz, pentru vazzarea marfurilor notate mai jos.

Deiiorii a concura la acesta vazzare vor depune garantie suma de lei treisute mii.

Seful vamei: Indiscifr.

1. Kgr. 342 teseturi de matase pura.
2. Kgr. 71 gr. 580 ciorapi de matase.
3. Kgr. 94 gr. 800 basmale din bumbac, cu matase.
4. Kgr. 51 gr. 350 basmale de matase.
5. Kgr. 14 Banglici de matase.
6. Kgr. 6 dantele de matase mecanice,
7. Kgr. 5 gr. 900 broderii pe tul, cu metru!
8. Kgr. 20 300 pasmanterie bumbac cu matase.
9. Kgr. 38 teseturi de láná.
10. Kgr. — gr. 300 basmale de bumbac.
11. Kgr. 1 gr. 300 perdele de bumbac.
12. Kgr. 25 gr. 900 confectiuni de láná.
13. Kgr. 15 gr. 800 blus de bumbac.
14. Kgr. 2 gr. 200 rasturi de sidéf.
15. Kgr. 0 570 voalete de matase.
16. Kgr. 0 200 pasmanterie de matase.
17. Kgr. 5—800 bratare, tigarete, tabacher de galalit.
18. Kgr. 0—480 tigarete de sidéf.
19. Kgr. 0—400 necesare din piele cu materii fine.
20. Kgr. 3—080 tabacheri si pusdrire alpacca arg.
21. Kgr. 0—120 cercei de arg. cu pistre imitatiuni.
22. Kgr. 0—030 batista de matase.

KÖZGAZDASÁG

A nagydrogériák közös árubeszerzéssel akarják kiharozni a gyógyszerközpontok létesítését

Egységes állásfoglalásra készülnek az egyszázalékos nyugdíj és korpótlék ellen. December 5-én Kolozsvárt gyűlést tartanak a nagydrogériák

(Gluj Kolozsvár, november 23. Az Uj Kelet tudósítójától). Az erdélyi és bánági nagydrogériák reprezentánsai december 5-én délelőtt 10 órakor gyűlésre jönnek össze a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara tanácstermében. Ezen a gyűlésen néhány olyan fontos kérdésben fognak tanácskozni, amelyek létérdekében veszélyeztetik a drogéria nagykereskedelmét.

Amint ismeretes, az erdélyi és bánági gyógyszerészek nemrégiben két igen nagyjelentőségű akció: kezdeményeztek. Az egyik gyógyszerközpontok létesítését célozza, melyeknek az volna a rendeltetés, hogy

a nagydrogériákat a gyógyszerészeti cikkek forgalombahozatalánál kiszorítsák eddigi tevékenységi körükből és a közvetítő kereskedelmet a gyógyszerészközpont lássa el.

A másik akció egy nagy nyugdíjpenziár létrehozására vonatkozik, amelynek anyagi feltételéről a gyógyszerészek alkalmazottak ugy akarnak gondoskodni, hogy mind a nagydrogeria bruttó forgalmának egy százalékát engedje az erre a célra.

Ebben a két fontos kérdésben az érdekeltek már eddig két értekezletet is tartottak, az egyiket Brassóban, a másikat Temesváron. Mind a két értekezleten megállapították, hogy a gyógyszerészek kívánáza az egyszázalékos nyugdíj és korpótlék adó iránt teljesen indokolatlan és főleg nem teljesíthető, mert

az egy százalék azt jelentené, hogy minden nagydrogeria az elért haszonnak legalább egynegyedrészt kénytelen ilyen módon feláldozni,

holott a jelenlegi erős verseny mellett amugyis olyan minimális haszon mellett dolgoznak, hogy jörfelmán még a rentibilitésüket is alig tudják fedezni. Mind a két értekezleten kimondották, hogy nem zárkoznak el a gyógyszerész

Ma nyílik Bukarestben a nemzetközi vasúti kongresszus. Bukarestből jelentik: Ma nyílik meg Bukarestben a közlekedés polotaban a vasutak nemzetközi kongresszusa. Az első ülés után másnap, 25-én a résztvevők kiándulnak a román petrólen-vidékekre, 26-án Bukarestet tekintik meg, 27-én Szilába látogatnak el, 29-én pedig döntenek a nemzetközi személy- és teherátutorgalomról, az új tarifáról és a nemzetközi vonatok menetrendjéről.
Mezkezdöttek a román-osztrák pénzügyi tárgyalások. Bukarestből jelentik:

nyugdíjgyezetület segélyezése elől, de ez csak a lehetőségek keretain belül történhetik. Igen sérelmeznek találták a gyógyszerész segédsknek azt a kijelentését, hogy a gyógyszerésztárok tulajdonosainál el fognak járni, hogy

csak azoknál a cégeknél vásároljanak, amelyek ezt az egyszázalékos segélyt minden fentartás nélkül megadják.

Ebben a kérdésben az érdekeltek még nem foglaltak véglegesen állást, mert ennek eldönzését a Kolozsvári megartandó nagygyűlésre bízták. Mindazonáltal már folytattak erre vonatkozó tárgyalásokat a gyógyszerészekkel, így legutóbb Temesváron, ahol a nagydrogériák képviselőiben egy háromtagu bizottság vett részt a gyógyszerészek múlt héten megtartott közgyűlésén.

A kolozsvári gyűlés programjában a két kérdésen kívül több másik pont is szerepel, így elsősorban egy nagydrogeria szakosztály megalakítása, amely a jelenlegi drogériaszövetség kabalémbelül működne. Eaneke elnökéül a szövetség központja a brassói Aphora vegyészeti gyár igazgatóját, Forakot ajánlja. Egy másik igen fontos pontja az értekezletnek egy

közös bevásárlási iroda létesítésének kérdése, amely a gyógyszerbeszerzési központ elleni védekezést célozná.

Ezzel kapcsolatosan egyéves fizetési feltételeket kívánna megállapítani, hitelértécsítő és információ szervezet létesítését fogják indítványozni és javaslatot terjesztenek elő a gyógyszer- és drogériacikkek vámnomenklaturájá tekintetében. Mint értesülünk, a gyűlésen egy bizottságot fognak választani, amely a gyógyszerészszerzőretség itteni központjával nyomban érintkezésbe fog lépni az ellentétek eliminálása érdekében. A nagygyűlésre már eddig is több vegyészeti gyár és nagydrogeria jelentette be delegátusok kiküldését.

Tegnap délután kezdődtek meg a pénzügyminisztériumban az osztrák és román kiöltöttek tárgyalásai Osztrák részről Brodenbach és Julius Dolauai pénzügyminiszteri tanácsosok vettek részt. Az értekezleten a háborus jóvátételi bizottság által függőben hagyott kérdéseket tárgyalták le.

Ipartestületi elnökök konferenciája. Trancu Jasi munkügyi miniszter az új ipartestületi törvény előkészítésével kapcsolatban e hó 28-ára, vasárnapra értekezletre hívta össze Bukarestbe az ország valamennyi ipartestület elnökét. A konferencia tárgysorozatában öbök

Tőzsde

A lejti a zürichi hivatalos forgalomban ma ugy nyitásban, miat zárlatban 280 al jegyezték. Ez árfolyam az utóban 285-re javult. A francia frank a nemzetközi pénzüpiacokon tovább gyöngült. A belföldi piac lanyha nyitás után, a délután folyamán némileg megszilárdult. Az árfolyamokat alább adjuk:

Devizák	Valufapiac 1926 November 23 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3500—3540	—	—	543	3510	13765	13665	652 ³ / ₈	1928 ¹ / ₂
Newyork ..	181—183	518 ⁵ / ₈	518 ⁵ / ₈	2815	181	71380	70890	3385	—
London	880—885	2515	2514 ³ / ₄	136 ¹ / ₂	882	3461 ¹ / ₂	3438	16410	48494
Páris	650—665	1845	1842 ¹ / ₂	—	657	2549	2514	121	357 ¹ / ₄
Milano	750—770	2170	2172 ¹ / ₂	117 ¹ / ₄	778	2992	2977	142 ¹ / ₈	423 ¹ / ₂
Prága	533—537	1535	1535	83 ¹ / ₂	540	2114 ¹ / ₄	2099 ¹ / ₄	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	385—395	72625	72625	—	2530	—	3925	47470	—
Belgrád	—	915	915	—	325	1259	1249	597 ¹ / ₂	176 ¹ / ₄
Bukarest ..	—	280	280	1560	—	392	390 ¹ / ₂	1870	54 ¹ / ₂
Varsó	—	57 ¹ / ₂	57 ¹ / ₂	—	20	7910	78 ¹ / ₂	374 ³ / ₈	—
Bécs	2545—2570	73125	73125	—	2550	10063	—	477 ³ / ₈	—
Berlin	4300—4350	12310	12310	—	4330	16945	16820	803 ³ / ₈	—

Száz lel árfolyama: Zürich (utó) 285, Páris 1560 Budapest 39200, Bécs 39050, Prága 1870

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

között a tanoroktatás kérdése, a munkások és munkaadók viszonyai, az iparkamerek és ipar-társulatok egymashoz való viszonya, az ipari elő-
 zés kérdése, tanfolyamok, ipari múzeumok és munkás-üdülőhelyek létesítésének kérdése szere-
 pel. A konferencián egyuttal a hisipari hiányok, valamint a teljesített munkák utáni bérek ki-
 fizetésének biztosítását, ugyancsak a hisiparos-
 ság adójának kérdését fogják bővebb megvitatás
 alá venni. A kolozsvári ipar-társulattól Moldo-
 ván Anton elnökön kívül Hora Titu Ancu
 iparhátsági biztos, Horváth Pál hisiparos fog-
 nak résztvenni a konferencián.

Megkezdtek az előkészületeket a postatarifa felemelésére. Buzsáczitól jelen-
 tik: Amint ismeretes, az új költségvetés a
 posta részére teljes autonómiát biztosít. A
 postaügyi vezérigazgatóság már is előkészülete-
 ket tesz arra, hogy az futókómia éltelheléptel-
 sével egyidejűleg felmelve a postai díjszabást.

Magyarországon felmérték a cukor árárt. Budapesti jelentik: A magyarországi cu-
 korgyárak mai egységes megállapodás alapján az
 őszes cukorfajták árát kilónként 500 magyar ko-
 ronával felmérték.

Nemzetközi alumínium szindikátus a kul. Berliából jelentik: A német, svájci, an-
 gol és francia termelők európai alumínium-szin-
 dikátus megalakítását határozták el. Ezen szin-
 dikátus nem az alumínium érc termeléből, ha-
 nem az ércfeldolgozó művekből áll. Az amerikai
 üzemek képviselői egyelőre nem csatlakoznak a
 szindikátushoz. A hirtelen célja közös ármege-
 állapítás, egységes propaganda akció az alumínium
 használat kibővítésére.

Népszövetségi energia-bizottság a kul. Genéből jelentik: A Népszövetség a világtá-
 bírdási olyan fontosságot tartja, hogy külön energia-
 bizottságot szervezett. Ez a bizottság szombat óta
 tanácskozik Genfben és ezen nyolc állam, közöttük
 a németek, franciák, olaszok és a svájciak kép-
 viselői vesznek részt. Egy nemzetközi egyezményt
 akarnak létrehozni, amely a világtási áram export-
 járt is felméri. Különben Budapesten most az
 angol Dalbot csoport ajánlatot tett a kereskedelmi
 minisztériumnak, amely szerint magyar tőke be-
 vonásával óriási elektró-centrálét hajlandó létesíteni
 Magyarországon.

Concurenta

Brassó és vidéke leg-
 előkelőbb közönségének
 első helyen vezet
 Tehénpiac 4. Brassó. A fűrdővel szemben.
 Szövetraktár
 Saját készítményű kész férfi- és gyermekruhák

A Tordai Sörgyár Rt. kiváló sörkülönlegessége a

Lux Sör

ismét kapható. — Poharankénti kimérések:

**Newyork-, Amerika-, Majorosi-
 és Corona-étterem.**

Fontos! Szabókellékek, béis, cérna, harisnya, vattelin, gombok

Neumann Károly

Regina Maria 10. szaküzletében vehető
 400 Yd. olasz cérna 8 L. 300 Yd. angol cérna 15 L.
 50 mt I-é gápselyem 3-50 Duplaszélés vattelin
 Duplaszélés glutt 110 L. 1 m. 175 L.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Tristan Bernard Bécsben

Einstein professzor a költő tiszteletére rendezett estjén „szerepet” vállalt

(Bécs, november 23. az Uj Kelet tudósítójától.)
 Tristan Bernard, a francia drámaíródalom ki-
 magasító egyénisége Bécsbe érkezett, hogy jelen legyen
 barátja, Gerhardt Hauptmann egyik drámájának, a
 „Dorothea Angermann”-nak a „Theater in der
 Josefstadt”-ban való premierjén. Bernard az egyet-
 len élő drámaíró, akinek egyik darabját a „Tripla-
 patt”-ét Párisban ezerkétszázszor játszották. „Tynkó”
 című darabját Reinhardtál Berlinben és Bécsben
 százszor adták.

Tristan Bernard megjelenése Bécsben és előző-
 leg Berlinben a francia-német barátság jegyében
 zajlott le. A költő nagy lelkesedéssel emlékeztet
 meg arról a szíves fogadtatásról, amelyben mű-
 vézi és tudományos körök részesítették Berlinben.

— A berlini Pen-Klub — mondotta Tristan
 Bernard — egy nagy beszéd megtartásával tisztelt
 meg. Inim és kedves ünneplésben részesültem
 akkor, azidőn barátom, dr. Caspiro házában Berlin
 elítje megjelent és Adolf Busch, a nagy művész
 koncertezett. Mellette a zongoránál Einstein pro-
 fesszor ült és ő forgatta a kotta lapjait — az én
 tiszteletemre. Itt ismerkedtem meg Elisabeth Bergner
 rel és Oroska kisasszonnyal. Ez a művész nő annyira
 megtetszett nekem, hogy miatta Berlinből Drezdába
 utastam, ahol egy komédia két felvonását írtam a
 művész nő számára.

A költő ünneplésére Bécs irodalmi és művészi
 körei erősen készülődnek. Az ünnepeket azonban
 úgy rendezik, hogy sőtől kijtszon Gerhardt Haupt-
 mannak is.

A kolozsvári román opera heti műsora

Szerda: Bulandra turnéja.
 Péntek: Tosca (Zaleskinek, a milanoi Scala éne-
 kesének felléptével)
 Vasárnap: Bigoletto (Zaleskivel és Dragulescu-
 Stingh asszony felléptével.)
 Hétfő: Faust (Zaleski felléptével)

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.

Szent Ferenc emléknap.

Szerdán este Szent Ferenc emlékezetére
 ünnepet rendez a magyar zenekonzerva-
 tórium. Ezen az estén Beretvás Hugó-
 nak Szent Ferenc oratoriumát mutatja be
 a zenekonzervatórium növendékeiből álló
 ének és zenekar, melyet az Iparos Dal-
 egylet, a filharmonikusok és a magyar
 színház zenekara egészítenek ki. A ze-
 nekart Rezik Károly vezényli és bevezető
 előadást P. Trefán Leonard tart. Az elő-
 adást 8-kor kezdik.

Fegyverkovácsok — opera-
 premier. Lortzing híres operájának szom-
 baton este lesz a bemutató előadása. A
 bécsi Volksoper együttese még egy nap-
 pal meghosszabbította vendégjátékát a
 kolozsvári zenei közönség kívánságára
 és ezúttal Lortzing: Fegyverkovácsát ki-
 vánta a publikum. Alice Trau, Corvinus
 Laurenz, Ernst Tauber, Karl Falbe, R.
 Bandler, Lola Dormtreil, Rudolf, Schnee-
 weiss. A zenekart Alfred Lieger vezényli,
 Rendezőjük Richard Fuhrmann.

Heti műsor

Szerda: Szent Ferenc oratórium. (Beretvás Hugó
 műve. A Magyar Zenekonzervatórium közre-
 működésével. 80 tagú énekcsop., 60 tagú zene-
 kar. Vezényel: Rezik Károly. Berezető elő-
 adást tart: P. Trefán Leonard, Bérletzűnet-
 ben. Sorozatszám 152.)

Csütörtök: Miamí. (A Leányvásár szerzőjének hátra-
 hagyott operettje. Lengyel Irén, Meményi
 Lili, Tolnay Andor, Ihász Aladár felléptével.)
 Napi bérlet 25. szám. B. Sorozatszám 153.)

Péntek: Akácavirág. (8-adszor. Lengyel Irén,
 Tolnay Andor, Ihász Aladár felléptésével.)
 Bérletzűnetben. Sorozatszám 154.)

Szombat dé. 3 kor: Szent Ferenc oratórium.
 (6 ik ifjúsági előadás olcsó helyekkel. Be-
 vezető előadást tart: P. Trefán Leonard.
 Sorozatszám 155.)

Szombat 7 órákor: Fanny és a cselédkérdés (Poér
 Lili felléptésével. Napi bérlet 26. szám, A.
 Sorozatszám 156.)

Szombat fél 10-kor: Fegyverkovácsok. (A bécsi
 opera-együttes vendégjátéka. Emelt helyárak-
 kal Premier bérlet 26. szám. Sorozatsz. 157.)

Vasárnap d. e. fél 11-kor: A Kolozsvári Alkal-
 mazottak Szövetsége: Divatrevüje. Rendes
 helyárakkal. Sorozatszám 158.

Vasárnap d. n. fél 3-kor: A Noszti fiu esete Tóth
 Marival. Leszállított helyárakkal. Sorozatsz. 159.

Vasárnap 6 kor: Akácavirág (Lengyel Irén, Tolnay
 Andor, Ihász Aladár felléptésével. Rendes
 helyárakkal. Sorozatszám 159.)

Vasárnap háromnegyed 9 kor: Annátál. (Uj szerep-
 osztással. Lengyel Irén, Neményi Lili, Tolnay
 Andor, Ihász Aladár felléptésével. Napi bérlet
 26. szám, B. Sorozatszám 161.)

Hétfő: Cigány-prófnő. (Lengyel Irén, Neményi Lili,
 Tolnay Andor, Ihász Aladár felléptésével.
 Premierbérlet 27. szám, Sorozatszám 162.)

GÁRDY
 Erdély legegészségesebb
fényképszeti műterme
 Cluj, Str. Saguna No 13.
 (volt Bartha Miklós-utca)

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesületi közlés: egy szó 4 lej, vastagabb betű-
 vel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állás-
 keresésnek 30% kedvezmény. Apróhirdetéseket díja
 10-re fűszere. Eljegyzési hírek díja 250 lej, elő-
 hírdetésnek 150 lej

Kiadó egy szoba, gyári
 berakatkak vagy szobának.
 Record, S. éch nyi-tér 37.
 2091

Rómán, angol, francia,
 német, magyar fordítások.
 Levelez [cégeknek hó-
 napra], kervényes, per-
 iratok, tudományos, mű-
 szaki, közgazdasági, iro-
 dalmi cikk k stb. Máso á-
 sok, celszo osítások. —
 Dr. Mandel, Str. Ratic
 (v. Kátó-u.) 3. — Telefon
 831.

Vegyileg mosott, fehér
 gáptisztító rongyot szál-
 lit S. Sonderling & Co.
 Magyar ügyár, Sibiu, Tr-
 lefon 4 68. 2080

Köser fűstőlést olcsón vál-
 lakok. Kiadó egy üzle-
 helyiség, egy istálló 12
 órá ma báva, esetleg la-
 kással. Értekezni Rudolf-
 ut 20. 2090

Bélyegzőkészítők részé-
 re ritka alkatom. Egy
 fél évig ingyen azok meg-
 felső üzlethelyiséget an-
 nak, aki saját neve alatt
 Alba-Julian bélyegzőgyár-
 rat létesít. Nem kell sem-
 mi ellenszolgáltatás. Je-
 lentkezés 8 nap alatt. —
 Lupu Paetzernák, Alba-
 Julia. 2089

Elegánsan bútorozott
 szoba, rövid családnál 1
 vagy 2 személynek, cen-
 trumban kiadó.

Hajhullás
 és hajszorpa ellen leg-
 jobb szer az
 „Egger-Petrol”
 Kapható minden gyógy-
 szertárban és drogu-
 riában.

Egy gyógyszerári beren-
 dezés eladó. Cim a kiadó-
 ban.

Még m

Az ember
 meg a szemét
 szerveinek. H
 szua egyes ve
 kongresszus
 vitában tart
 stráihassanak
 ellen? Hát m
 zaidók Cserno
 Nézőnk egy
 mi is történt
 mit követtek
 most országban

Csarnovitz
 gyelentül elbr
 vetejébe huzta
 ditést, egy,
 gesség fogta e
 összszervődött
 zottág ellen,
 züket emelték
 fesszorra. Kéte

Ezt tette e
 de nem a cser
 annyi köze ve
 akár a most
 akárai tette, n
 régen történt,
 tetésben részt
 annak rendje
 állították őket
 azóta egy jasi
 már lelték egy
 nek egy dülit
 olyn régen tö
 nehogy a cse
 enyhén itéljen
 hoz utalták át.

Ez történt
 serves történet
 egy csepp víz
 világa, csak a
 benne még mi
 van egy görbe
 tükre, amely a
 mögött olyan j
 egyenes szem
 rábukkanni. E
 gyártják már h
 ket és az újság
 datba torkolna
 Csarnovitzban.
 irták le, hogy
 koponyákat is
 mény: az ország
 készül, hogy o

Demonstrác
 de vihart táka
 mit jelent, ha
 len. Ezek a de
 véget nem érő
 be, melynek sz
 gos és bárki f
 életünk van be
 házba.

A bukaresti
 vezérek gondol
 valóban hinni
 diákvezérek ag
 nős ötlet s a diá
 előra felvonul
 sarját ki a rsi
 ron, jelöl anna
 dök provokáltak

Vágja

szelvényét és v